

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 27 juni 2013

Klagande

FA

Ombud: Bergensträhle & Lindvall AB

Box 17704, 118 93 Stockholm

SAKEN

Patent på "Röstningssystem"

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 7 april 2010
angående patentansökan nr 0100202-1, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten avslår överklagandet.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN

FA ansökte den 24 januari 2001 om patent på röstningssystem.

Uppfinningen

Patentansökans beskrivning innehåller bl.a. följande om uppfinningens bakgrund och ändamål.

Uppfinningen avser ett system för röstning på eller betygssättning av förslag eller frågor.

För tillvaratagande av engagemang och kompetens finns ett flertal managementkoncept och idéer, framför allt inom "Knowledge Management". "BPR", "TQM", "BSC", "Outsourcing" och "Virtual Organisations" presenteras ofta i sammanhang, där liknande idéer refereras. Röstningsförfaranden understödda av elektroniska system är förut kända genom t ex US 5,377,355 A och US 5,758,097 A.

Det är ett syfte med uppfinningen att anvisa ett system för röstning eller betygssättning av förslag eller frågor, som möjliggör användares aktiva medverkan vid olika skeden i ett röstnings- eller betygssättningsförfarande såsom vid urval av förslag för utvärdering eller vid fastställande av agenda.

Systemet är ett kommunikationsverktyg och kan ses som ett informationsfilter med kapacitet att skilja intressant information från ointressant. Denna filterfunktion realiserar genom aktivt deltagande av ett flertal användare. Det är användarna som utgör själva filtret. Genom att ett stort antal användare kan engageras i processen kan systemet också beskrivas som ett verktyg för att ta tillvara och uppmuntra engagemang och kompetens. Sammanfattningsvis kan systemet beskrivas som ett verktyg för aggregering av preferenser, ett slags omröstningsverktyg med kapacitet att hantera ett stort antal förslag.

Systemet är lämpat för användning i flera skeden av en kommunikations-/beslutsprocess. I en beslutsprocess ingår ofta momenten (1) fastställande av agenda, (2) diskussion, (3) förhandlingar och (4) fastställande av utfall. I de tre första momenten är antalet deltagare alltid begränsat med hittills tillgängliga metoder. Antalet deltagare i moment (4) är också begränsat, om inte mängden av tillgängliga alternativ kan göras överskådlig. Praktiskt handhas agendans fastställande (1) av ett mycket litet antal personer, ofta en person och i princip aldrig fler än tio. I en diskussion (2) kan några hundra personer engageras, om strikta mötesformalia används. I praktiken går det inte att föra en meningsfull diskussion med mer än omkring 1000 aktiva deltagare. Denna gräns gäller även för hittills tillgängliga elektroniska diskussionsfora. En diskussion med så många deltagare är dessutom trög och svårhanterlig och fordrar stort tålamod av alla som är med. Förhandlingar (3) inkluderande kompromisser och köpslående ("kohandel") måste också föras i en grupp med begränsad storlek. Här brukar några tiotal personer kunna engageras. Meningsfullt deltagande av mer än 100 individer är knappast möjligt. För fastställande av utfall (4) gäller att ett obegränsat antal individer kan delta (omröstning), förutsatt att deltagarna ges praktisk möjlighet att överblicka de valbara alternativen.

Systemet möjliggör meningsfullt och lättillgängligt deltagande av ett obegränsat antal personer i samtliga ovan nämnda moment. För moment (4) gäller dessutom, att mängden av tillgängliga alternativ inte behöver vara överblickbar för den enskilda individen. Det är möjligt att hantera ett stort antal komplexa alternativ.

I de flesta applikationer av systemet utnyttjas primärt kapaciteten avseende agendans fastställande (1) eller fastställande av utfall (4). Systemets stöd för diskussioner (2) kan ses som en applikation för sig. Förhandlingar (3) fordrar jämfört med (1), (2) och (4) ett aktivare engagemang av deltagarna och är i första hand intressant i demokratitillämpningar.

Flera moderna managementkoncept syftar till att ta tillvara, mobilisera och uppmuntra engagemang och kompetens i företag och organisationer.

Systemet är för dessa ändamål potentiellt mycket effektivare än etablerade lösningar. Systemet lämpar sig också troligen väl för användning tillsammans med dessa. För medarbetare och anställda är systemet en smidig kommunikationsväg för iakttagelser, synpunkter och värderingar.

Systemet ger ledningen för en organisation möjlighet att hålla sig ständigt och säkert informerad om vad som är viktigt för organisationens medlemmar. För organisationens medlemmar är systemet ett verktyg för fortlöpande identifiering av de viktigaste gemensamma angelägenheterna.

Beslut m.m.

PRV avslog den 27 oktober 2004 ansökningen med motiveringen att uppfinningen saknade teknisk karaktär och inte var patenterbar enligt 1 § patentlagen. Efter att FA överklagat detta beslut återförvisade Patentbesvärsrätten ansökningen till PRV eftersom det inte förelåg något hinder för patent på det av PRV anförda skälet (mål nr 05-001).

Härefter avslog PRV genom det överklagade beslutet ansökan med motiveringen att uppfinningen enligt patentkraven saknade uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik och hänvisade till det anförda dokumentet WO 0062204 A1 (D1).

Yrkanden

FA har i Patentbesvärsrätten vidhållit ansökan med oförändrade patentkrav. Uppfinningen definieras av de självständiga patentkraven 1 och 10 på följande sätt.

1. Anläggning för fortlöpande selektion av förslag ur en mängd förslag eller ur ett inkommande ständigt flöde av förslag innefattande
 - en server med ett minne innefattande en minnesarea för lagring av en förslagsdatabas, till vilken inkommande förslag förs och vilken innehåller information om förslagen, så att minnesarean innefattar en minnesplats för varje förslag för lagring av information för förslaget,
 - användarorgan kopplade till servern, varvid varje användarorgan innefattar
 - visningsorgan för att möjliggöra för en användare av användarorganet att ta del av information lagrad i minnesarean i servern på minnesplatserna för förslag, och
 - inmatningsorgan för att möjliggöra för användare av användarorganen att inmata information, varvid varje inmatningsorgan innefattar organ för att till fält ingående i minnesplatsen för förslag i minnesarean i servern inmata information om ställnings-

tagande till förslag eller betyg på förslag, till vilket respektive minnesplats hör och vilket befinner sig i ett betygssättningsstadium,

k ä n n e t e c k n a d a v

- att minnet i servern är anordnat, så att i minnesarean minnesplatsen för varje förslag innefattar ett statusfält, i vilket lagras en indikation på det stadium, i vilket det till minnesplatsen hörande förslaget befinner sig, varvid indikationen kan peka på ett av minst tre, i en given ordningsföljd anordnade stadier, vilka förutom betygssättningsstadiet innefattar

- ett efter betygssättningsstadiet direkt följande utvärderingsstadium, och

- ett efter utvärderingsstadiet direkt följande stadium,

- att servern innefattar processorgan för att i en bakgrundsprocess, i beroende av från användarna medelst användarorganen inmatad och lagrad information och enligt förutbestämda regler, vilka regler är unika för förslag, för vilka indikationerna lagrade på deras minnesplatser anger att de befinner sig i samma stadium, så att reglerna är unika för varje stadium resp. för varje förflyttning av förslag från ett stadium till ett direkt följande stadium,

- automatiskt bortta den i minnet för förslag lagrade informationen, så att därigenom förslag utgår ur förslagsdatabasen, och

- automatiskt ändra indikationerna lagrade för förslagen, så att därigenom förslag förflyttas i ordningsföljd mellan stadierna,

- varvid processororganen är anordnade att utföra bakgrundsprocessen, så att för förslag, för vilka indikationerna lagrade i deras statusfält anger att de befinner sig i utvärderingsstadiet, den för dessa förslag på deras minnesplatser lagrade informationen om ställningstaganden resp. betyg, som har inmatats och lagrats, när indikationen för dessa förslag som är lagrad i deras statusfält angav att de befinner sig i betygssättningsstadiet, utvärderas, så att för endast ett förutbestämt antal förslag ändras deras indikationer lagrade i statusfältet på deras minnesplatser till att ange det direkt efter utvärderingsstadiet följande stadiet vid slutet av periodiskt upprepade cykler, medan för övriga förslag, för vilka indikationerna lagrad i deras statusfält anger att de befinner sig i utvärderingsstadiet, den för dessa förslag på deras minnesplatser i minnesarean lagrade informationen borttas, varigenom dessa övriga förslag utgår ur förslagsdatabasen.

10. Anläggning för fortlöpande interaktiv selektion av förslag ur en stor mängd förslag eller ur ett inkommande ständigt flöde av förslag innefattande

- en förslagsdatabas, till vilken inkommande förslag förs och vilken innehåller information om förslagen, varvid förslagen förkastas eller förflyttas från ett stadium till ett följande stadium, varvid stadierna är anordnade i en given ordningsföljd och innefattar minst två olika stadier, av vilka ett är ett utvärderingsstadium,

- visningsorgan för att möjliggöra för användare att ta del av förslag i databasen, och

- inmatningsorgan för att inmata information, varvid inmatningsorganen innefattar organ för att till databasen inmata ställningstagande till förslag eller betyg på förslag,

k ä n n e t e c k n a d a v att anläggningen innefattar en server för att utföra en bakgrundsprocess, vilken innefattar delprocesser eller är i stånd att initiera delprocesser utförda av servern och vilken är anordnad att förkasta förslag i utvärderingsstadiet eller att förflytta förslag i utvärderingsstadiet till ett direkt därefter följande stadium, varvid delprocesserna innefattar:

- en första delprocess för att vid varje tidpunkt inbördes jämföra förslag i utvärderingsstadiet baserat på ett vid tidpunkten gällande resultat av användarnas ställningstagande till eller betygssättning,

- en andra delprocess för att med hjälp av resultatet av den första delprocessen för inbördes jämförelse sortera förslag för att finna selekterade förslag, och

- en tredje delprocess för förflyttning av selekterade förslag funna i den andra delprocessen för sortering till ett följande stadium och för att förkasta icke selekterade förslag.

Grunder

FA har till grund för sitt yrkande hållit fast vid att uppfinningen har nyhet och uppfinningshöjd.

Utveckling av talan

Till utveckling av sin talan har FA anfört att han håller fast vid vad han anfört i PRV samt i Patentbesvärsträtten i huvudsak anfört följande.

I avslagsbeslutet görs en åtskillnad mellan tekniska särdrag och icke-tekniska särdrag. De icke-tekniska särdragen i kravet 10 sägs bestå i att anläggningen utför olika administrativa steg.

I avslagsbeslutet sägs vidare: "Vid bedömning av uppfinningshöjd är det, tvärt emot vad som hävdas i er svarsskrift, enligt vedertagen praxis enbart de särdrag som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär som är relevanta".

Avslagsbeslutets motivering tycks utgå från en innebörd hos de orden "teknisk" och "icke-teknisk" som inte specificeras eller närmare definieras. Dessa ord används inte i patentlagen. De har i själva verket en tämligen varierande användning för beteckning av egenskaper hos olika företeelser och i olika sammanhang och kan därför synas vara otydliga.

Det framgår av beslutet att "administrativa steg" inte skall betraktas som tekniska och därför inte behöver beaktas vid bedömning av uppfinningshöjd. Det som anges i ett patentkrav skall bedömas i sin helhet och olika "administrativa steg" kan mycket väl bidra till uppfinningshöjd. Ett exempel på ett sådant "administrativt" steg skulle kunna vara ett sorteringsförfarande som visserligen kan utföras manuellt men är speciellt uppfunnet för att snabbt kunna utföras i en dator med exempelvis begränsad minneskapacitet.

Angående "vedertagen praxis" hänvisas till avgörandet i EPO:s Technical Board of Appeal T 1001/99. Ett förfarande för styrning och presentation av information innehåller kända hårdvarukomponenter och ett datorprogram eller en regel för intellektuell verksamhet men anses inte därför sakna uppfinningshöjd.

Sammanfattningsvis kan sägas att de olika steg, som utförs av hårdvarukomponenterna i den anläggning vilken anges i gällande patentkrav, är speciellt uppfunna för anläggningen och knutna till respektive komponenter och kan inte utan stor svårighet utföras utan dessa. I det fall att de till äventyrs skulle utföras på annat sätt, skulle också fördelen med de olika stegen försvinna, eftersom det då inte blir en anläggning som kan användas av flera personer i realtid. Anläggningen, sedd som en helhet, skiljer sig därför väsentligt från det förut kända och är därmed patenterbar.

Som vidare stöd för vår ståndpunkt hänvisas till avgörandet T 1351/04 från EPO:s besvärskammare, som behandlar teknisk karaktär hos en sökmetod och en indexeringsmetod och relaterade anordningar och datorprogram. Ansökan som behandlas i detta avgörande handlar om en dator-exekverbar filsökningsmetod vid vilken filerna har strukturerats i fält med olika hierarkiska nivåer (Reasons for the Decision, item 3).

I "item 7.2" beskrivs att den patentsökta metoden styr en dator med hjälp av information som leder datorn till en minnesplats. Besvärskammaren anser att sådan information ska anses ha teknisk karaktär. Besvärskammaren argumenterar vidare att hanteringen av sådan information ska betraktas som bidragande till den tekniska karaktären. Besvärskammaren anser vidare att sättet på vilket en dator utför en sökning kan vara tekniskt. Vidare anser de att strukturering av information har teknisk karaktär.

DOMSKÄL

Enligt fast praxis anses en uppfinning föreligga endast om den har teknisk karaktär och detta villkor ligger i begreppet uppfinning. Teknisk karaktär förutsätter att det är fråga om en lösning av en uppgift med

hjälp av naturkrafterna, dvs. med ett lagbundet utnyttjande av naturens materia och energi (se NU 1963:6 s. 96). Av detta följer att lösningen av uppgiften (problemet) ska vara teknisk. Erforderlig teknisk karaktär är därvid för handen om det patentsökta inbegriper tekniska överväganden som medför att lösningen är av tekniskt slag. Angående teknisk karaktär, se Patentbesvärslättens domar i mål 04-059, 04-329 och 09-215 med de hänvisningar som i dessa avgöranden gjorts till avgöranden i EPO:s besvärskammare.

Vid bedömning av om teknisk karaktär föreligger hos något som anges i ett patentkrav, som innehåller både tekniska och icke-tekniska särdrag, ska hänsyn tas endast till de i patentkravet angivna särdragen som bidrar till den tekniska karaktären oavsett om dessa särdrag bidrar till att det patentsökta skiljer sig från känd teknik eller inte, eftersom det som ska bedömas är om helheten hos det som definieras i patentkravet har teknisk karaktär. Angående hithörande frågor, se Patentbesvärslättens dom i mål 03-307, 04-059, 04-329 och 09-215 med där gjorda hänvisningar till EPO-praxis.

För att något som har teknisk karaktär ska vara patenterbart krävs härutöver att vissa ytterligare villkor är uppfyllda, bl.a. att det patentsökta är nytt samt att det skiljer sig väsentligen från känd teknik, dvs. har uppfinningshöjd. Vid bedömning av om nyhets- respektive uppfinningshöjdsvillkoret är uppfyllt kan bara sådana särdrag som bidrar till den tekniska karaktären beaktas. Se härtill EPO:s besvärskammares avgöranden T 1543/06, T 336/07 samt T 154/04 och det däri citerade avgörandet G2/88 från EPO:s stora besvärskammare samt Patentbesvärslättens domar i mål 03-307, 04-059, 04-329 och 09-215.

Förevarande uppfinning har befunnits uppfylla kravet på teknisk karaktär då anläggningen enligt de respektive självständiga patentkraven 1 och 10 innefattar anordningar av teknisk art som ger respektive anläggning enligt de självständiga patentkraven som helhet teknisk karaktär (se Patentbesvärslättens tidigare nämnda avgörande i mål nr 05-001). Det återstår således att bedöma om uppfinningen enligt patentkraven uppfyller övriga patenterbarhetsvillkor.

Patentbesvärslättens bedömning

Uppfinningen enligt patentkravet 10 avser en anläggning för fortlöpande interaktiv selektion av förslag ur en stor mängd förslag eller ur ett inkommande ständigt flöde av förslag. Anläggningen innefattar en förslagsdatabas dit förslag förs och vilken innehåller information om förslagen. Förslagen förkastas eller förflyttas från ett stadium till ett följande stadium, med stadier anordnade i en given ordningsföljd av vilka ett är ett utvärderingsstadium. Anläggningen innefattar vidare visningsorgan och inmatningsorgan för att möjliggöra för användare att ta del av förslag i databasen resp. för att inmata information, ställningstagande till förslag eller betyg på förslag. Anläggningen innefattar en server för att utföra en bakgrundsprocess, vilken innefattar delprocesser eller är i stånd att initiera delprocesser utförda av servern och vilken är anordnad att förkasta förslag i utvärderingsstadiet eller att förflytta förslag i utvärderingsstadiet till ett direkt därefter följande stadium. En första delprocess jämför vid varje tidpunkt inbördes de förslag som finns i utvärderingsstadiet baserat på användarnas ställningstagande till dem eller betygssättning av dem. En andra delprocess väljer ut och sorterar förslag med hjälp av resultatet av den första delprocessen. En tredje delprocess förflyttar de på detta sätt utvalda förslagen för sortering till ett följande stadium och förkastar övriga förslag.

Den kända teknik som anförts i det överklagade beslutet är den som redovisats i WO 00/62204 A1. Genom denna skrift (D1) är det känt en metod för att hålla innehåll på ett intranät (eller Internet) uppdaterat. I metoden som kan innefatta olika delar kan gradering eller betygssättning av innehåll ske. Metoden använder sig av åtminstone en server och en databas. Även inmatningsorgan och visningsorgan förutsätts användas vid utövande av metoden.

De tekniska särdragen som återfinns i patentkravet 10 avseende databas, visningsorgan för att möjliggöra för användare att ta del av den lagrade informationen, inmatningsorgan och en server är således kända genom D1.

De särdrag i patentkravet 10 som avser selektion av förslag, förkastande och förflyttning av förslag mellan olika stadier, anordning av stadier i viss följd, benämning av stadier samt en bakgrundsprocess och delprocesser utgör administrativa särdrag som inte bidrar till anläggningens tekniska karaktär och kan således inte bidra till uppfinningshöjd.

Eftersom nyss nämnda tekniska särdrag är kända genom D1 och nämnda administrativa särdrag inte kan bidra till uppfinningshöjd kvarstår att bedöma om själva datorimplementeringen av de administrativa stegen innebär sådana bidrag till den tekniska karaktären som också medför att uppfinningshöjd föreligger.

Datorimplementeringen av de administrativa stegen (särdragen) torde medföra snabbhet och säkerhet i hanteringen vilket, tillsammans med att en stor mängd data ska kunna hanteras, är det normala syftet med en datorimplementering och just det som fackmannen förväntar sig. Detta medför i det aktuella fallet att ett stort antal förslag kan hanteras och ett stort antal personer kan delta i röstningsförfaranden mm.

Då det inte framgår annat än att implementeringen sker genom vanlig standardprogrammering och några tekniska överväganden härutöver inte erfordras och då inte heller någon ytterligare teknisk effekt kan identifieras av det som anges i patentkraven bidrar inte själva implementeringen till någon uppfinningshöjd (jfr EPO:s besvärskammars avgöranden T 1543/06 och T 336/07).

Således delar Patentbesvärsrätten PRV:s bedömning att uppfinningen enligt patentkrav 10 inte skiljer sig väsentligen från den anförda kända tekniken.

Beträffande patentkravet 1 innehåller detta ett antal särdrag utöver de som innefattas i patentkravet 10. Patentbesvärsrätten delar PRV:s bedömning att dessa ytterligare särdrag inte medför att det som anges i patentkrav 1 skiljer sig väsentligen från vad som är känt genom D1.

Mot bakgrund av ovanstående och då vad klaganden i övrigt anfört inte föranleder någon annan bedömning kan överklagandet inte bifallas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Peter Strömberg, ordförande och Stefan Svahn, referent samt Helene Eliasson. Enhälligt.